

POSTANOWIENIE

7 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 7 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. W.
przeciwko I. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę i nakazanie wymiany,
na skutek skargi kasacyjnej K. W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 30 czerwca 2021 r., VII AGa 848/19,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu I (pierwszego) i punktu II (drugiego) w zakresie oddalającym apelację pozwanego;**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 czerwca 2021 r. (sygn. akt VII AGa 848/19) pełnomocnik powódki K. W. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., stwierdzając, że w realiach przedmiotowej sprawy Sąd drugiej instancji nie przeanalizował i nie zinterpretował całości materiału dowodowego zebranego przez Sąd Okręgowy w Warszawie, co doprowadziło do wydania oczywiście niesprawiedliwego orzeczenia. Sąd odwoławczy, jak wskazał, pomimo przedstawienia przez powódkę określonych dokumentów oraz zaprezentowania wskazanych okoliczności nie uwzględnił tych faktów podczas rozpatrywania apelacji, uznając je, analogicznie jak Sąd pierwszej instancji, za nieudowodnione. Doprowadziło to do sytuacji, w której skarżąca nie mogła korzystać z niezbędnego jej pojazdu. W wyniku zaskarżonego skargą kasacyjną orzeczenia faktycznie poniosła szkodę, pomimo iż materiał dowodowy zebrany w sprawie jednoznacznie, zdaniem skarżącej, wskazywał, że leasingowane przez nią auto posiada wadę fabryczną, której pozwany „nawet nie starał się skutecznie zdiagnozować”. W ocenie skarżącej, Sąd drugiej instancji w sposób rażący pominął wskazany w apelacji materiał dowodowy, wskazując wyłącznie na fakt, iż został on określony zbyt nieprecyzyjnie. Rekapitulując swoje wywody pełnomocnik powódki wskazał, że niewątpliwie istnieje związek przyczynowy pomiędzy koniecznością ponoszenia przez skarżącą rat leasingowych za pojazd B. oraz nowy pojazd ze zdarzeniem powodującym szkodę. W związku z tym rażąco sprzeczne ustalenie przez Sąd odwoławczy stanu faktycznego z treścią art. 361 k.c. skutkowało tym, że zrealizowana została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W rezultacie mając na względzie wskazane w skardze kasacyjnej uchybienia odnośnie do

dotychczasowego postępowania sądowego, pełnomocnik powódki wniósł o jej przyjęcie do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, z uwagi na przyczynę oczywistej zasadności.

Nadto należy również wskazać, że pełnomocnik skarżącej zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości, wniósł o jego uchylenie oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 30 września 2019 r., zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), a jego brak prowadzi do jego odrzucenia środka zaskarżenia. Interes ten występuje w razie pokrzywdzenia (*gravaminis*) i polega na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a treścią rozstrzygnięcia. Przesłanka *gravaminis* pozwala więc przyjąć, że w części, w której orzeczenie jest korzystne dla skarżącego, skarga kasacyjna jest wyłączona, ze względu na brak pokrzywdzenia. Pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest więc przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, w tym i skargi kasacyjnej. Jeżeli zatem kwestionowane skargą kasacyjną orzeczenie nie rozstrzyga niekorzystnie o żądaniu strony, skarga kasacyjna skierowana przeciwko takiemu rozstrzygnięciu jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – zasada prawna z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108 oraz np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 25 września 2019 r., III CZ 32/19, niepubl., z 10 października 2014 r., III CSK 291/13, niepubl. i z 5 września 1997 r., III CKN 152/97, niepubl.). Przenosząc rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy zauważyć, że skargą kasacyjną został objęty cały zaskarżony wyrok, którym Sąd Apelacyjny w Warszawie w punkcie drugim rozstrzygnięcia oddalił apelacje obu stron procesu, a więc również strony pozwanej. Tymczasem jest to rozstrzygnięcie korzystne dla powódki, co czyni jej skargę kasacyjną skierowaną przeciwko temu rozstrzygnięciu niedopuszczalną ze względu na brak pokrzywdzenia (*gravamen*).

Oznacza to, że w tej części skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu, jako niedopuszczalna, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. Analogiczny skutek zmaterializował się odnośnie do zabiegu pełnomocnika skarżącej, który skierował przedmiotową skargę kasacyjną przeciw punktowi pierwszemu rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 czerwca 2021 r. (VII AGa 848/19), którym sprostowano wyrok Sądu Okręgowego. Jak wyjaśniono już w orzecznictwie Sądu Najwyższego orzeczenie sądu drugiej instancji wydane na podstawie art. 350 § 3 k.p.c. nie należy do orzeczeń merytorycznych, kończących postępowanie w sprawie, więc nie może być zaskarżone skargą kasacyjną (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 sierpnia 1998 r., II CZ 70/98, niepubl., z 9 grudnia 1998 r., II CZ 143/98, niepubl., z 27 stycznia 1999 r., II CZ 158/98, niepubl., z 26 maja 1999 r., III CZ 34/99, niepubl. i z 13 czerwca 2013 r., V CZ 28/13, niepubl.).

Odnośnie, natomiast, do skonkretyzowanej przez pełnomocnika skarżącej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że zachodzi ona wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie kwalifikowanych uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym i oczywistym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W rezultacie oczywista zasadność skargi kasacyjnej może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.).

Zdaniem Sądu Najwyższego, skarżąca, wbrew zakazowi wyrażonemu w art. 398³ § 3 k.p.c., dąży w istocie do zakwestionowania dokonanych przez Sąd Apelacyjny w Warszawie ustaleń faktycznych oraz poczynionych przez ten Sąd ocen materiału dowodowego, gdyż w jej ocenie Sąd drugiej instancji nie przeanalizował i nie zinterpretował całości materiału dowodowego zebranego przez Sąd Okręgowy w Warszawie, co doprowadziło do wydania oczywiście niesprawiedliwego orzeczenia. W ocenie Sądu Najwyższego dezaprobatą skarżącej odnośnie do zajętego w jej sprawie, przez Sąd drugiej instancji, stanowiska – w zakresie ocen stanu faktycznego na podstawie przeprowadzonych dowodów, odmowy przeprowadzenia wnioskowanych dowodów, ocen prawnych i dokonanej przez ten Sąd subsumpcji – nie dowodzi tego, że rekomendowana przez nią Sądowi Najwyższemu skarga kasacyjna jest uzasadniona w stopniu oczywistym i jako taka kwalifikuje się do przyjęcia przez ten Sąd. Stosownie bowiem do art. 398³ § 3 k.p.c. niedopuszczalne jest oparcie skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nadto trzeba zdecydowanie podkreślić, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową, przed którą dochodzi do kolejnego rozpoznania spraw, bowiem jest on związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza, w szczególności, badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2012 r., II CSK 108/12, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 7 września 2013 r., V CSK 529/11, niepubl.). Argumenty zaprezentowane przez powódkę, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, oderwane od sformułowanych w skardze kasacyjnej konkretnych zarzutów naruszeń prawa w ramach obu podstaw kasacyjnych, dotyczą sposobu dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie, czy też wytknięcia rzekomych zaniechań, których miał dopuścić się ten Sąd w ramach postępowania dowodowego. W świetle argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie można jednak stwierdzić, aby Sąd drugiej instancji dopuścił się w rozpoznanej sprawie

oczywistego naruszenia przepisów wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej. Rekapituluując te rozważania stwierdzić trzeba, iż powołana przez powódkę przyczyna uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie została wykazana.

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucić skargę kasacyjną powódki skierowaną przeciw wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 czerwca 2021 r. w części dotyczącej jego punktu pierwszego i punktu drugiego - w zakresie oddalającym apelację pozwanego – a w pozostałej części odmówić przyjęcia tej skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]

[ms]